

Dosarul nr. 3ra-454/20

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (Eduard Balan)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Aliona Corcenco, Dumitru Corolevschi, Diana Stănilă)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de candidatul la funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești desemnat de Partidului Democrat din Moldova, Svetlana Pădure,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea Consiliului electoral al circumscripției electorale satești Călinești, r-nul Fălești nr.17/5, persoană terță Svetlana Pădure cu privire la totalizarea rezultatelor și confirmarea legalității alegerilor locale generale turul II din 03 noiembrie 2019 la funcția de primar al satului Călinești, raionul Fălești și validarea mandatului primarului, și

contestația depusă de candidatul la funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești, Eduard Curtescu împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale satești Călinești, r-nul Fălești nr. 17/5 cu privire la invalidarea turului II al alegerilor primarului satului Călinești, raionul Fălești,

împotriva deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat integral hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a admis contestația depusă de concurentul electoral Eduard Curtescu, s-a respins cererea Consiliului electoral al circumscripției electorale satești Călinești, r-nul Fălești nr. 17/5 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din Circumscripția electorală Călinești nr. 17/5 și validarea mandatului de primar al Primăriei s. Călinești r- nul Fălești și s-a infirmat legalitatea alegerilor pentru turul II de scrutin din 03 noiembrie 2019 al alegerilor locale generale în Circumscripția electorală nr. 17/5 Călinești, r-ul Fălești,

constată:

La 05 noiembrie 2019, Consiliul electoral al circumscripției electorale satești Călinești, r-nul Fălești nr. 17/5 a depus cerere cu privire la totalizarea rezultatelor și confirmarea legalității alegerilor locale generale turul II din 03 noiembrie 2019 la funcția de primar al satului Călinești, raionul Fălești și validarea mandatului primarului (vol. I, f.d. 2-3).

În motivarea demersului a indicat că, la 20 octombrie 2019, au avut loc alegerile locale generale în Republica Moldova, inclusiv în satul Călinești, r-nul Fălești, iar la

03 noiembrie 2019 a avut loc turul II de scrutin la alegerea primarului din satul Călinești, r-nul Fălești în cadrul căruia, din numărul total de alegători incluși în listele electorale de bază de 2 175 de persoane și numărul de alegători incluși în listele electorale suplimentare de 5 persoane, la procesul de votare au participat 1 009 persoane, care au primit buletinele de vot.

Alegerile sunt valabile, deoarece Comisia Electorală Centrală nu a adoptat o hotărâre cu privire la declararea alegerilor nevalabile.

Conform art. 146 din Codul electoral, a prezentat Judecătoriei Bălți, sediu central procesele-verbale cu privire la rezultatele turului II de scrutin din 03 noiembrie 2019 din satul Călinești, r-nul Fălești și actele anexate în vederea confirmării legalității alegerilor și a validării mandatului de primar al satului Călinești, r-nul Fălești.

Pentru candidații la funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești au fost exprimate 1 005 voturi, recunoscute valabil exprimate.

La funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești în turul II de scrutin din 03 noiembrie 2019 au candidat 2 persoane, care au acumulat numărul de voturi valabil exprimate, după cum urmează: candidatul din partea Blocului Electoral „ACUM Platforma Da și PAS”, Eduard Curtescu – 500 de voturi și candidatul desemnat de Partidul Democrat din Moldova, Svetlana Pădure – 505 voturi.

Conform numărului de voturi valabile exprimate acumulate, ales în funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești se consideră Svetlana Pădure, candidat desemnat de Partidul Democrat din Moldova.

Toate actele adoptate în cadrul pregătirii, desfășurării și totalizării scrutinului electoral au fost transmise Judecătoriei Bălți, sediul central, conform actului de predare-recepționare a documentelor și materialelor electorale din 05 noiembrie 2019.

În drept, Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Călinești, r-nul Fălești nr. 17/5 a invocat prevederile art. 144-146 din Codul electoral și a solicitat:

- confirmarea legalității turului II de scrutin din 03 noiembrie 2019 al alegerilor locale generale în Circumscripția electorală 17/5 Călinești, r-nul Fălești;

- validarea mandatului primarului satului Călinești r-nul Fălești, ales, conform procesului-verbal privind totalizarea rezultatelor votării;

- transmiterea hotărârii judecătorești Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Fălești nr. 17, în termen de 24 de ore după adoptare.

La 07 noiembrie 2019, concurentul electoral la funcția de primar al satului Călinești, r-nul. Fălești desemnat din partea blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, Eduard Curtescu a depus contestație cu privire la invalidarea turului II al alegerilor primarului satului Călinești, raionul Fălești (vol. I, f.d. 30).

În motivarea contestației a indicat că, în ziua alegerilor locale au fost constatate mai multe încălcări care au afectat rezultatele alegerilor, și anume: 1) au fost transportați organizat alegători la secția de vot, fapt confirmat prin proba video și declarațiile martorilor; 2) două persoane care au votat, aveau domiciliul în altă localitate; 3) în locul Svetlanei Pocitariuc a votat Svetlana Gherman; 4) alegătorii au fost mituiți de către concurentul electoral Svetlana Pădure; 5) mai multe persoane străine incluse în listele suplimentare au fost puse la evidență la domiciliul concurentului electoral Svetlana Pădure cu câteva zile înainte de ziua alegerilor; 6) buletinele considerate valabile urmau a fi declarate nevalabile.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul central s-a confirmat legalitatea alegerilor locale generale turul II din 03 noiembrie 2019 în circumscripția electorală Călinești nr. 17/5, r-nul Fălești și a fost validat mandatul de primar al sat. Călinești, r-nul Fălești al Svetlanei Pădure (f.d. 68, 73-75).

Prin încheierea din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost atras în calitate de persoană terță Svetlana Pădure în cadrul examinării cererii cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale turul II din 03 noiembrie 2019 în Circumscripția electorală Călinești nr. 17/5, r-nul Fălești (vol. I, f.d. 99a-99c).

Prin decizia din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a casat integral hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul central și s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care s-a declarat inadmisibilă contestația depusă de concurentul electoral Eduard Curtescu și s-a respins cererea Consiliului electoral al circumscripției electorale satești Călinești nr. 17/5 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din Circumscripția electorală Călinești nr. 17/5 și validarea mandatului de primar al Primăriei satului Călinești al Svetlanei Pădure (f.d. 111-117).

Instanța de apel a reținut *inter alia* că, Eduard Curtescu nu a probat faptul respectării procedurii prealabile la înaintarea contestației din 04 noiembrie 2019, prin care solicită invalidarea turului II al alegerilor primarului satului Călinești, raionul Fălești.

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile depuse de concurentul electoral la funcția de primar al satului Călinești, r-nul. Fălești desemnat de Partidului Democrat din Moldova, Svetlana Pădure și concurentul electoral la funcția de primar al satului Călinești, r-nul. Fălești desemnat de blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, Eduard Curtescu, reprezentat de avocatul Ion Mazur.

S-a casat integral decizia din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a ajuns la concluzia că, depunerea contestației împotriva hotărârii organului electoral cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatelor se examinează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea legalității și validarea mandatelor.

Respectiv, instanța de apel neîntemeiat a conchis că, până la depunerea contestației în instanța judecătorească, Eduard Curtescu trebuia să conteste în prealabil totalizarea rezultatelor alegerilor la Consiliul electoral al circumscripției electorale Fălești, or, prerogativa examinării acestor contestații ține de competența exclusivă a instanței de judecată și nicidecum a Consiliul electoral al circumscripției electorale Fălești.

Fiind rejudecată cauza în ordine de apel, prin decizia din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a casat integral hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul central și s-a emis o decizie nouă, prin care:

S-a admis contestația depusă de concurentul electoral Eduard Curtescu.

S-a respins cererea Consiliul electoral al circumscripției electorale satești Călinești nr. 17/5 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din Circumscripția electorală Călinești nr. 17/5 și validarea mandatului de primar al Primăriei s. Călinești r- nul Fălești.

S-a infirmat legalitatea alegerilor pentru turul II de scrutin din 03 noiembrie 2019 al alegerilor locale generale în Circumscripția electorală nr. 17/5 Călinești, r-ul Fălești (vol. I, f.d. 211, 212-221).

Instanța de apel a reținut că, cinci persoane (alegători) au fost incluse în listele electorale suplimentare cu încălcarea prevederilor art. 9, art. 58 alin. (2) din Codul electoral și prevederilor pct. 9 lit. c) din Instrucțiunea cu privire la particularitățile exercitării dreptului de vot la alegerile locale (cu modificările ulterioare), aprobate prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2734 din 27 septembrie 2019.

Datele din procesul-verbal privind totalizarea rezultatelor votării cu referire la numărul de votanți pe listele suplimentare unde sunt indicate 5 persoane, nu coincid cu datele la același capitol indicate în lista suplimentară unde sunt indicate 6 persoane.

Mai mult ca atât, alegătorul Gherman Svetlana a votat în locul unei alte persoane, și nu în locul său, neavând nici domiciliul/reședința în s. Călinești, situație contrară prevederilor art. 58 alin. (1) și 60 alin. (4) din Codul electoral.

Instanța de apel a conchis că, votul acestui număr de alegători este de natură să influențeze rezultatele alegerilor locale generale turul II din 03 noiembrie 2019 în s. Călinești, r. Fălești, deoarece diferența de voturi dintre cei doi concurenți electorali este de 5 voturi.

În asemenea condiții, Curtea de Apel Bălți a constatat că, aceste voturi influențează rezultatele Alegerilor locale generale turul II de scrutin din 03 noiembrie 2019 din s. Călinești, r-nul Fălești, coraportul cărora este de 500 de voturi pentru Eduard Curtescu și 505 voturi pentru Svetlana Pădure.

Respectiv, cererea Consiliului electoral al circumscripției electorale satești Călinești, r-nul Fălești nr. 17/5 urmează a fi respinsă, iar odată cu admiterea contestației lui Eduard Curtescu urmează a fi infirmată legalitatea alegerilor pentru turul II de scrutin din 03 noiembrie 2019 al alegerilor locale generale în Circumscripția electorală nr. 17/5 s. Călinești, r-ul Fălești.

La 13 februarie 2020, Svetlana Pădure a depus la Curtea de Apel Bălți recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2020, solicitând casarea deicizei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 223 recto-verso).

La 17 februarie 2020, Svetlana Pădure a depus la Curtea de Apel Bălți motivarea recursului împotriva deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat și a interpretat greșit legislația electorală pertinentă speței.

Au fost ignorate normele imperative ale art. 9 și 134 din Codul electoral, care au forță juridică superioară oricărui alt act subordonat legii.

Codul electoral nu prevede nicio restricție de vot pentru alegătorii care și-au înregistrat domiciliul în localitate după primul tur de scrutin. Nu există niciun alt act normativ subordonat Codului electoral care ar impune astfel de restricții.

Instrucțiunea CEC nr. 2734 nu este un act normativ electoral care ar dezvolta sau modifica normele legale prevăzute de Codul electoral. Or, Instrucțiunea este un îndrumar pentru organele electorale și membrii acestora în vederea aplicării corecte a Codului electoral. Respectiv, ea prevede unele particularități de exercitare a dreptului la vot în cadrul alegerilor locale. Însă, aceste particularități nu sunt norme de drept în sensul legislației cu privire la actele normative și nici în sensul Codului administrativ.

Mai mult ca atât, pct. 9 lit. c) din Instrucțiunea CEC nr. 2734, în baza căreia se întemeiază decizia instanței de apel, de asemenea nu prevede nicio restricție de vot pentru persoanele care și-au schimbat domiciliul.

Instanța de apel a interpretat eronat și abuziv prevederile pct. 9 lit. c) din Instrucțiunea CEC nr. 2734, concluzionând că persoanele incluse în lista suplimentară nu au avut dreptul de vot.

Curtea de Apel Bălți a examinat superficial cauza, deoarece pentru a infirma rezultatele alegerilor trebuie să existe probe incontestabile de încălcare gravă a legii care au influențat rezultatele.

Or, în speță nu există nicio confirmare juridică sau prin careva act că persoanele care au votat în baza de lista electorală suplimentară au încălcat procedura de luare la evidență etc.; nu au fost contestate documentele din dosarul de confirmare a alegerilor, nu a fost anulat procesul-verbal de totalizare a alegerilor; nu au fost depuse contestații confirmate cu probe de existență a încălcărilor și nici confirmate de către organele jurisdicționale; nu a existat nicio plângere sau contestație din partea membrilor consiliului electoral Călinești care au organizat procesul electoral și au totalizat rezultatele; toți membrii au semnat documentele finale; în ziua alegerilor, concurenții electoral aveau observatori și reprezentanți care au avut posibilitate să vegheze non-stop asupra procesului de votare și nimeni nu a contestat dreptul vreunui alegător de a vota.

Există o decizie irevocabilă a instanței de judecată prin care s-a respins cererea contestatarului de renumărare a voturilor.

Verificarea listelor electorale se face doar în procesul de renumărare a voturilor. În cazul în care renumărarea a fost respinsă, nu este clar în baza căruia temei legal instanța de apel a solicitat verificarea listelor electorale suplimentare. În acest caz instanța de apel și-a depășit competența jurisdicțională în materie de contencios electoral, deoarece a revizuit decizia irevocabilă a instanței de judecată prin care s-a respins renumărarea.

Svetlana Pădure a solicitat Curții Supreme de Justiție casarea deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Conform articolului 74 alin. (6) și (7) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare. Apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.

Completul de admisibilitate consideră că, la demararea căii de atac a fost respectat termenul prevăzut de articolul 74 alin. (6) din Codul electoral, deoarece decizia Curții de Apel Bălți datează cu 13 februarie 2020, iar recursul a fost depus în aceeași zi 13 februarie 2020. Totodată, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul exact când decizia motivată a Curții de Apel Bălți a fost notificată recurentei.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246 alin. (1) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează că, recursul se declară inadmisibil în special când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 246 alin. (2) din Codul administrativ a indicat că, temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării admisibilității cererii de recurs.

În această ordine de idei, conform art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Cu trimitere la cele enunțate supra, completul de admisibilitate constată că, recursul depus de Svetlana Pădure se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, iar în speță instanța de apel nu a admis greșeli procedurale sau aplicarea eronată a dreptului material, care ar putea fi examinate din oficiu de către instanța de recurs.

Or, argumentele invocate în recursul depus de Svetlana Pădure se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă asupra existenței greșelilor procedurale și aplicării incorecte a dreptului material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului dacă recursul se încadrează sau nu temeiurile prevăzute la art. 246 din Codul administrativ.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Svetlana Pădure.

Conform articolelor 230 și 246 coroborate cu articolul 194 alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de candidatul la funcția de primar al satului Călinești, r-nul Fălești desemnat de Partidului Democrat din Moldova, Svetlana Pădure se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan